

W Szkole Podstawowej Nr 3 JESTEM CYBERBEZPIECZNY

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA W SIECI

1. Korzystaj z oprogramowania antywirusowego.
2. Uważaj na e-maile otrzymane od nieznanymi Ci osób. Nigdy nie otwieraj podejrzanych załączników i nie korzystaj z linków przesłanych przez obcą osobę! Mogą na przykład zawierać wirusy. Najlepiej od razu kasuj maile od nieznanymi.
3. Ostrożnie pobieraj pliki z sieci.
4. Unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail.
5. Nigdy nie podawaj na swojej stronie adresu domowego, numeru telefonu, informacji o rodzicach, itp. Bez zgody rodziców nie publikuj też na niej zdjęć swoich, rodziny ani nikogo innego, kto nie wyrazi na to zgody.
6. Chron swoje konta na serwisach społecznościowych.
7. Stosuj trudne do odgadnięcia hasła, które są kombinacją liter i cyfr.
8. Czytaj regulaminy.
9. Sprawdzaj, czy strona, do której się logujesz, ma zabezpieczenie SSL.
10. Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie musi być tym, za kogo się podaje.
11. Rozmawiaj z rodzicami o Internecie. Informuj ich o wszystkich stronach, które Cię niepokoją. Pokazuj im również strony, które Cię interesują i które często odwiedzasz.
12. Nie bądź wulgarny, stosuj się do zasad ortografii i interpunkcji.
13. Nie wysyłaj tzw. łańcuszków szczęścia.
14. Nie wysyłaj e-maili do wielu osób jednocześnie z jawnymi adresami – stosuj kopię ukrytą.
15. Nie wysyłaj niepotrzebnych wiadomości SPAM.
16. Traktuj innych tak, jak chcesz, żeby oni traktowali Ciebie.
17. Jeżeli wiadomość, którą otrzymałeś jest wulgarna lub niepokojąca, nie odpowiadaj na nią. Pokaż ją swoim rodzicom lub innej zaufanej osobie dorosłej.

DOBRE PRAKTYKI POMAGAJĄCE ZACHOWAĆ BEZPIECZEŃSTWO DANYCH PODCZAS LEKCJI ONLINE

20 zasad bezpieczeństwa, o których powinni pamiętać zarówno szkolni administratorzy, jak i nauczyciele oraz uczniowie, przygotowując się do lekcji online, aby chronić swoje dane:

1. Na bieżąco aktualizuj systemy operacyjne.
2. Systematycznie aktualizuj programy antywirusowe, antymalware i antyspyware.

3. Regularnie skanuj stacje robocze programami antywirusowymi, antymalware i antyspyware.
4. Pobieraj oprogramowanie wyłącznie ze stron producentów.
5. Nie otwieraj załączników z nieznanymi źródłami dostarczanych poprzez korespondencję elektroniczną.
6. Nie zapamiętuj haseł w aplikacjach webowych.
7. Nie zapisuj haseł na kartkach.
8. Nie używaj tych samych haseł w różnych systemach informatycznych.
9. Zabezpieczaj serwery plików czy inne zasoby sieciowe.
10. Zabezpieczaj sieci bezprzewodowe – Access Point.
11. Dostosuj złożoność haseł odpowiednio do zagrożeń.
12. Unikaj wchodzenia na nieznane czy przypadkowe strony internetowe.
13. Nie loguj się do systemów informatycznych w przypadkowych miejscach z niezaufanych urządzeń lub publicznych niezabezpieczonych sieci Wi-Fi.
14. Wykonuj regularne kopie zapasowe.
15. Korzystaj ze sprawdzonego oprogramowania do szyfrowania e-maili lub nośników danych.
16. Szyfruj dane przesyłane pocztą elektroniczną.
17. Szyfruj dyski twarde w komputerach przenośnych.
18. Przy pracy zdalnej korzystaj z szyfrowanego połączenia VPN.
19. Odchodząc od komputera, blokuj stację komputerową.
20. Nie umieszczaj w komputerze przypadkowo znalezionych nośników USB. Może znajdować się na nich złośliwe oprogramowanie.

PAMIĘTAJ!

Mimo, że komunikacja w Internecie przebiega inaczej niż w realnym życiu, nie oznacza to, że masz prawo być niekulturalny. Dlatego bez względu na to czy kogoś znasz, czy nie, zawsze zachowuj się według obowiązujących zasad Netykiety

ZASADY Netykiety:

1. Szanuj innych i traktuj ludzi tak, jak chcesz aby traktowali Ciebie.
Dotyczy to wszystkiego, co robisz w sieci, wszystkich serwisów i typów aktywności. Internet to nie tylko wirtualne połączenia i boty: to przede wszystkim ludzie, którzy wymagają szacunku.
2. Sprzeciw się hejtowi.
Postępując zgodnie z zasadami netykiety - nawet jeśli spotka Cię hejt, nie odpłacaj pięknym za nadobne. Nie daj się sprowokować, nie publikuj poniżających komentarzy czy grafik.
3. Nie nadużywaj CAPS LOCKA.
Jeśli nie chcesz, by postrzegano Cię jako osobę, która wiecznie krzyczy lub rozkazuje – nie pisz wyłącznie WIELKIMI LITERAMI. Wbrew zasadom netykiety jest także pisanie na przemian dUżYmI i MaŁyMi LiTeRaMi – to tzw. poke pismo, które jest męczące dla czytelników. Duże i małe litery prowadzą odbiorcę przez wypowiedź i dobrze oddają jej sens.
4. Pisz po polsku.

Ortografia, odmiana, zwroty grzecznościowe – działają w Internecie tak samo jak w komunikatach analogowych. Netykieta wskazuje na prosty, grzeczny język dostosowany do odbiorców i miejsca, w którym piszesz. To szczególnie ważne w korespondencji.

5. Sięgnij do słownika.
Osobny punkt należy się wulgaryzmem. Nigdy ich nie używaj! Język polski jest bogaty i warto skorzystać z tego skarbcza. Jeśli chcesz wyrazić silne emocje czy dobitniej coś podkreślić, na pewno znajdziesz dobry, wyrazisty i oryginalny zamiennik najpopularniejszego słowa w Europie Środkowo-Wschodniej.
6. Nie przesadzaj z emotikonami.
To prawda, emotki są wspaniałe. Mogą w skrótowy sposób dodać komentarz, wzmocnić przekaz, ubarwić wypowiedź. Różne miny, zwierzątka, jedzenie, rakietka kosmiczna, ogień, piorun, uśmiechnięta kupa – pokażemy nimi różne stany i czynności. Wszystko, co dobre trzeba jednak stosować z umiarem. Pamiętaj, że to dodatek do całej wypowiedzi, a nie odwrotnie.
7. Nie trolluj.
Trollowanie- otwiera się w nowym oknie to publikowanie zaczepnych treści wyłącznie po to, by wywołać reakcję. Nie rób tego: dyskutuj merytorycznie, elegancko i kulturalnie. Trzymaj się faktów. Zamiast kogoś poniżyć, zostań lepiej mistrzem retoryki. Nawet jeśli trollowanie przynosi popularność, będzie to tylko krótkotrwały rozgłos.
8. Uważaj na fake newsy.
Trafiasz w sieci na szokującą wiadomość, w emocjach podajesz dalej. Z czasem okazuje się, że to nieprawda, ktoś publikuje krótkie sprostowanie – ale obraz pozostał w głowach wielu. Znajomy scenariusz? Zanim opublikujesz jakąś szokującą wiadomość, sprawdź, czy podają ją przynajmniej dwa poważne źródła, np. różne media. Oczywiście ciężko będzie sięgnąć do pierwotnych źródeł informacji, ale ryzyko powiedzenia nieprawdy się zmniejszy.
9. Szanuj prawo do własności w sieci.
Jeśli publikujesz obrazek czy wypowiedź, podaj autora i źródło. Postępują zgodnie z netykieta i nigdy nie przywłaszczaj sobie cudzych treści: to nic innego jak kradzież. Nie pozwalaj też innym na wykorzystanie Twoich autorskich treści bez zezwolenia.
10. Dbaj o prywatność swoją i innych.
Nie publikuj wiadomości, które dostałeś przez prywatny kanał. Jeśli jest to konieczne, nigdy nie pokazuj innym adresu, nazwiska ani żadnych danych nadawcy. Uważaj też na swoje dane: nie umieszczaj w sieci zdjęć dokumentów czy umów. W przeciwnym wypadku, możesz chcąc nie chcąc stać się bohaterem sieci.
11. Użyj wyszukiwarki na forum lub Google.
Chcesz zadać proste pytanie? Sprawdź najpierw, czy nie padło wcześniej na forum, na którym szukasz informacji. Jeśli sprawa jest prosta, użyj po prostu Google.
12. Respektuj zasady grupy.
Poszczególne grupy w sieci mają różną kulturę i swoje zasady netykiety. Na facebooku istnieją np. grupy o ściśle określonej strukturze postu, która porządkuje wiadomości i pozwala szybciej wyszukać informacje. Zaczynij od zapoznania się z zasadami grupy. Jeśli masz wątpliwość, czy możesz opublikować daną treść – spytaj o to administratora. Sprawdź też, jaki jest w danej społeczności styl wypowiedzi.

Zazwyczaj w sieci obowiązuje bezpośrednia forma na „ty”, ale istnieją też bardziej tradycyjne społeczności, korzystające z form grzecznościowych „Pan/ Pani”. Dopasuj się do zasad, które zostały ustalone przez założycieli.

13. Postuj odpowiedzialnie.

Zastanów się dwa razy, zanim coś opublikujesz. Czy ta treść nadawałaby się, by pokazać ją znajomym? Czy jej treść nie byłaby zbyt głupia lub wstydliva? Czy Twoja społeczność ma ochotę to czytać/ oglądać? Unikaj offtopów (off-topic, OF – dygresja), czyli publikowania wiadomości niezwiązanych z tematem w ściśle tematycznych grupach czy na forach.

14. Uważaj z ironią i sarkazmem.

W komunikacji bezpośredniej mimika, wzrok i gesty mają dużo większe znaczenie dla całości wypowiedzi niż sama jej treść. Pamiętaj, że tekst pisany rządzi się innymi prawami niż mówiony. Ironia, sarkazm, specyficzny ton wypowiedzi – tu bardzo łatwo o nieporozumienia. Jeśli chcesz, żeby wypowiedź była zgodna z zasadami netykiety i prawidłowo odebrana, pomyśl, jak na poziomie słów oddałbyś mrugnięcie okiem czy ironiczny uśmiech.

15. Miej umiar.

Życie nie kończy się na świecie wirtualnym. Nie musisz być zawsze na górze newsfeedu wszystkich znajomych; nie musisz mieć zawsze ostatniego słowa. W wielu sytuacjach – na przykład ostrych dyskusji – warto po prostu skończyć rozmowę, wylogować się i pójść na spacer lub porozmawiać z kimś bliskim.

DYREKTOR SZKOŁY

Elżbieta Kałużńska
mgr Elżbieta Kałużńska